

Het Jeruzalem van het Noorden

Wandeling door de Joodse wijk Bezoek aan de synagoge Lunch in Jiddisch restaurant Begeleid door 'Joods Antwerpen'

Zondag 13 oktober

Om te begrijpen waarom er Joden in de Diamantwijk wonen, gaan wij eerst kijken waar ze vandaan komen en met name hoe zij onder vervolging in Europa, constant verhuisden, rondtrokken, veiligheid zochten in Antwerpen, maar ook door vervolging moesten vluchten uit deze stad om vervolgens anno nu zich hier thuis te voelen.

Joodse mensen komen oorspronkelijk uit Israël, zo'n 4000 jaar geleden vestigde hun aartsvader Abraham zich daar (Genesis 13:14-18).

Na veel ballingschap door de eeuwen heen en overheersende rijken zoals het Romeinse rijk, waren in de **4e eeuw** de eerste nederzettingen in België een feit, namelijk in Doornik en Tongeren.

In de **13e eeuw** kwam er een immigratiegolf vanuit midden- en Oost-Europa, de zogeheten Asjkenazim Joden. Toen rond **1348** de pest in Europa uitbrak werden de Joden o.a. in Antwerpen hiervan beschuldigd en vermoord. Velen sloegen op de vlucht.

In de **16e eeuw** kwam er in Antwerpen een tweede grote immigratiegolf vanuit Spanje en Portugal, de zogeheten Sefardische Joden. Door de inquisitie, de vervolging vanuit de katholieke kerk, vluchtten met name de Marranen (dat zijn onder dwang gedoopte Joden) weg uit het zuiden. Toen Spanje in **1585** de overwinning op Antwerpen behaalde, vluchtten zij uit deze stad naar het noorden, o.a. richting Amsterdam.

Onder Napoleon +- **1790** werden Joden volwaardig staatsburger. Zij werden niet langer gezien als tweederangsburger. Door deze gelijke behandeling en doordat Joodse mensen van generatie op generatie het lezen en schrijven doorgaven aan hun kinderen (waar de meeste bevolkingsgroepen ongeletterd waren) was er in Antwerpen een grote economische bloei.

Beroepen die Joodse mensen destijds uitoefenden waren o.a. arts, advocaat, bankier, diamantair en handelaar. Zij waren "gedwongen" tot dit soort vrije beroepen vanwege de katholieke kerk die hen verbood om een gilde uit te oefenen zoals bakker of slager.

In **1815** werd Napoleon verslagen bij Waterloo. Bijzonder detail is dat twee jaar daarvoor in 1813 de Europese monarchieën een bondgenootschap vormden tegen Napoleon, waarbij de Joodse bankiersfamilie Rothschild uit Engeland geld leende aan Wellington (de overwinnaar bij Waterloo). Met dit geld financierde hij deze militaire operatie. Na de val van Napoleon werden in Europa de wetten teruggedraaid en de Joden als tweederangsburger vervolgd. In Nederland waren deze wetten niet van kracht vanwege het calvinisme. Veel Joden uit Antwerpen vluchtten daarom naar Amsterdam.

In **1830** is het koninkrijk van België ontstaan en in 1831 werd het Joods geloof officieel erkend waardoor velen terugkeerden naar hun geliefde Antwerpen.

Bij de bouw van België in **1830** waren veel Joodse bankiers betrokken die investeerden en geloofden in de bloei van België. Als voorbeeld: in 1848 vertrouwde Koning Leopold, 1,5 miljoen frank toe aan zijn Joodse privé-bankier. Toen de grote koning in 1865 overleed was zijn kapitaal na amper 17 jaar tot 20 miljoen aangegroeid.

In **1880** kwam er een grote immigratiegolf Chassidische Joden uit Oost-Europa naar Antwerpen. Zij vluchtten voor de vervolgingen en pogroms.

In het voorjaar van **1941** vluchtten Antwerpse Joden naar Brussel vanwege extreem rechtse groepjes die plunderden en synagogen in brand stoken. In 1942 werd de eerste deportatie uitgevoerd door de Gestapo. Na de tweede wereldoorlog kwam er een grote immigratiegolf Chassidische Joden die de holocaust had overleefd zich vestigen in Antwerpen. Zij kwamen voornamelijk uit Polen en Hongarije.

Ondanks de vervolging zijn de Joden door de eeuwen heen altijd loyaal gebleven aan de Belgische regering en zelfs al werden ze gezien als tweederangsburger, ze bleven zich patriottisch gedragen. De tirannen die hen probeerden te vernietigen zijn geschiedenis geworden, maar het Joodse volk bruist nog altijd van leven.

Deelname: € 72,00 • leden: € 65,00

Inbegrepen: autocarvervoer, kosten en fooi chauffeur, toegangen en gidsen, eigen audiofoonsysteem, 3-gangen-menu bij Hoffs (t.w.v. € 29,00)

Opstap:

Leuven, bushalte 'Diependaal' (Hubo) 08.10 uur
Veltem-Beisem, bushalte 'steenweg' 08.15 uur
Erps-Kwerps, bushalte 'Schoonaarde' 08.20 uur
Kortenbergh, bushalte 'Berkenhof' 08.30 uur
Nossegem, bushalte 'centrum' 08.40 uur
Zaventem, bushalte 'Kerkplein' 08.45 uur
Terug in Kortenbergh rond 19.00 uur
Vooraf inschrijven.